

Nr 186.

*Utlåtande i anledning av väckta motioner om inrättande av en
professur i ekonomisk historia vid Lunds universitet.
(2:a avd.)*

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Andrée* och *Elmgren* (I: 135) och den andra inom andra kammaren av herrar *Netzén* och *Jönsson* i Lund (II: 94), har yrkats, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om förslag till inrättandet av professur i ämnet ekonomisk historia vid Lunds universitet.

I fråga om motiveringen till yrkandet får utskottet hänvisa till motionen II: 94.

I propositionen 1947: 272 framlade Kungl. Maj:t förslag om inrättandet från och med budgetåret 1947/48 av preceptorsbefattningar i ämnet ekonomisk historia vid universiteten i Uppsala och Lund. Föredragande departementschefen anförde härvid (s. 131), att departementschefen förutsatte, att innehavarna av dessa befattningar skulle äga nödiga insikter, förutom i historia jämväl i nationalekonomi, samt att kurserna i examensämnet historia så till vida differentierades, att alternativa kurser med särskilt betonde av ekonomisk historia borde fastställas för samtliga betygsgader i de filosofiska examina. Preceptorerna borde åläggas att examinera i historia efter dessa alternativa kursplaner.

Riksdagen biföll Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

Genom beslut den 8 maj 1948 bemyndigades kanslern för rikets universitet att — med beaktande av ovannämnda uttalande av föredragande departementschefen — fastställa den undervisnings- och examinationskyldighet, som skulle åligga envar av preceptorerna vid universiteten i Uppsala och Lund.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen 1948: 219 därom framställda förslag beslöt riksdagen medgiva, att statsbidrag finge från och med budgetåret 1949/50 utgå till en professur i ekonomisk historia vid Stockholms högskola.

Från och med budgetåret 1949/50 har riksdagen vidare på av Kungl. Maj:t i propositionen 1949:163 gjord framställning beviljat anslag till en preceptorsbefattning i ekonomisk historia vid Göteborgs högskola.

Genom beslut den 30 juni 1949 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att beträffande sistnämnda befattningshavares undervisnings- och examinations-skyldighet skulle gälla vad som funnes föreskrivet i fråga om motsvarande befattningshavare vid universiteten.

Kanslern har genom beslut den 20 september 1949 fastställt studieplan vid Stockholms högskola till examensämnet ekonomisk historia i filosofisk ämbetsexamen, filosofie kandidatexamen och filosofie licentiatexamen. Vidare har kanslern genom särskilda beslut respektive den 16 juni 1950, den 13 mars 1951 och den 8 augusti 1950 fastställt alternativa studieplaner i historia med särskilt betonande av ekonomisk historia i filosofisk ämbets-examen, filosofie kandidatexamen och filosofie licentiatexamen vid universitetet i Uppsala, universitetet i Lund och Göteborgs högskola.

Sedermåra har Kungl. Maj:t genom beslut den 15 juni 1951 förordnat, att ekonomisk historia skall vara examensämne inom de filosofiska fakulteterna vid universiteten i Uppsala och Lund samt vid Göteborgs högskola med vederbörande preceptor som examinator.

Samtliga de ovannämnda lärostolarna äro numera besatta med ordinarie innehavare.

Utskottet. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår hava vederbörliga studieplaner i ämnet ekonomisk historia numera fastställts att gälla såväl vid universiteten som vid Stockholms och Göteborgs högskolor. Kanslerns beslut i förevarande avseende beträffande Lunds universitet är dagtecknat den 13 mars 1951, sedan förslag i ämnet den 2 mars 1951 inkommit till kanslersämbetet. Enligt utskottets mening är det beklagligt att detta ärendes handläggning vid Lunds universitet tagit så lång tid i anspråk, vilket föranlett vissa svårigheter och omgångar för de studerande.

Ämnet ekonomisk historia har på sätt i det föregående angivits genom Kungl. Maj:ts ovannämnda beslut den 15 juni 1951 blivit eget examensämne vid universiteten och Göteborgs högskola i likhet med vad tidigare varit fallet vid Stockholms högskola.

Genom de sålunda vidtagna åtgärderna synas de i motionerna påtalade, tidigare rådande olägenheterna i huvudsak hava eliminerats.

Enligt vad utskottet har sig bekant har Lunds universitet i sina anslags-äskanden för nästa budgetår gjort framställning om att preceptorsbefattningen i ekonomisk historia vid universitetet skulle förändras till professur. Detta ärende är för närvarande föremål för universitetskanslerns prövning, varefter ärendet kommer att underställas Kungl. Maj:t.

Vid sådant förhållande anser utskottet sig icke böra tillstyrka bifall till de ifrågavarande motionerna.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att motionerna I: 135 och II: 94 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 november 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Mannerskantz, Ohlon, Leander, Heiding, Gillström, fröken Andersson, herrar Eric Ericson, Sundelin, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson, Birger Andersson och Pålsson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Bergström, Andersson i Malmö, Mårtensson i Uddevalla, Wallentheim, Lindholm, Rubbestad, Eriksson i Sandby, Ståhl, Bergstrand, Kollberg, Onsjö och Widén.
